

Διαγώνισμα Ιστορίας Κατεύθυνσης

επαναληπτικό στο κεφάλαιο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 19^ο και 20^ο ΑΙΩΝΑ (σελ. 11-54) + ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ (σελ.70-76)

ΘΕΜΑΤΑ

A1 Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στην κόλλα σας την ένδειξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Η ενσωμάτωση της Θεσσαλίας 1881 αποτελεί σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα.
2. Η αποπληρωμή των δανείων της ανεξαρτησίας έγινε κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα.
3. Οι συγκρούσεις στο Κιλελέρ 1910 ήταν αποτέλεσμα των διεκδικήσεων που πρόβαλαν οι εργάτες της Θεσσαλονίκης πριν από τους βαλκανικούς πολέμους.
4. Οι θαλάσσιες συγκοινωνίες αποτέλεσαν ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη του οδικού δικτύου στην Ελλάδα.
5. Ο Βενιζέλος είναι ο ουσιαστικός εκφραστής του εργατικού κινήματος κατά τα χρόνια του εθνικού Διχασμού.
6. Η αγροτική οικονομία της χώρας, μετά την ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης, χαρακτηρίζεται από το καθεστώς της μικροϊδιοκτησίας.
- 7.Ο ισχυρός κρατικός παρεμβατισμός και η μέθοδος «κλήριγκ» στην οικονομία έχει ως αιτία τις ανάγκες χρηματοδότησης της μικρασιατικής εκστρατείας
- 8.Η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας εμποδίζει την ανάπτυξη ιδεολογιών με ταξικό περιεχόμενο.
- 9.Μετά τους βαλκανικούς πολέμους το κυριότερο πρόβλημα για την Ελλάδα είναι η παρουσία μειονοτήτων στη Μακεδονία και την Ήπειρο.
10. Το 1919 ο ελληνικός εμπορικός στόλος είχε υπερδιπλασιαστεί, σε σχέση με το 1914

10/100

A2.1 Να διευκρινίσετε τους όρους «Διχασμός» κατά τη διάρκεια του Α΄ παγκόσμιου πολέμου, «ΟΥΛΕΝ» και «βενιζελισμός» μονάδες 15/100

A3.1 Πώς επηρέασε η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης, μετά τους βαλκανικούς πολέμους, την ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα. 13 μονάδες

A3.2 Να παρουσιάσετε τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης του 1929-32 στο εξωτερικό εμπόριο και στην πολιτική ζωή της Ελλάδας, σε συνδυασμό με τις γενικότερες διεθνείς εξελίξεις. 12 μονάδες

B1.Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα που σας δίνεται, να αναφερθείτε στους σκοπούς (μονάδες 5), την οργάνωση (μονάδες 5) και το έργο (μονάδες 15) της Τράπεζας της Ελλάδος μέχρι τις αρχές του 1932. Μονάδες 25 *Ημερήσια 2010*

Το καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος κατοχύρωνε την ανεξαρτησία της από την πολιτική εξουσία με διατάξεις που ήταν από τις πιο προωθημένες της εποχής.[...] Η κύρια αποστολή που ανατέθηκε στη νέα τράπεζα ήταν να εγγυάται τη μετατρεψιμότητα του νομίσματος. Για να την εκπληρώσει η τράπεζα διέθετε το αποκλειστικό προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων και δικαιούνταν, σύμφωνα με το καταστατικό της, να ελέγχει τη νομισματική κυκλοφορία και την πίστη. Το καταστατικό προέβλεπε ότι το εκδοτικό προνόμιο μπορούσε να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή, αν η τράπεζα αποτύγχανε να εξασφαλίσει τη σταθερότητα της αξίας των τραπεζογραμματίων της σε χρυσό. [...] [...] Το καταστατικό όριζε το ελάχιστο του καλύμματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων στο 40%. Το κάλυμμα περιλάμβανε χρυσό και ξένο συνάλλαγμα ελεύθερα μετατρέψιμο σε χρυσό. [...] Η διοίκηση της τράπεζας ανετίθετο στο διοικητικό συμβούλιο. Αυτό αποτελείτο από τον διοικητή, τον υποδιοικητή και εννέα μέλη. Τουλάχιστον τρία από τα μέλη του εκπροσωπούσαν τον εμπορικό και βιομηχανικό κόσμο και άλλα τρία τον αγροτικό κόσμο της χώρας. [...] Η κυβέρνηση διατηρούσε επίσης το δικαίωμα να διορίζει έναν επίτροπο στην τράπεζα. Πρώτοι διοικητής και υποδιοικητής διορίστηκαν οι Αλέξανδρος Διομήδης και Εμμανουήλ Τσουδερός αντιστοίχως, οι οποίοι κατείχαν ως τότε αυτές τις θέσεις στην Εθνική Τράπεζα. [...] Το Πρωτόκολλο της Γενεύης ρητώς προόριζε τη νέα τράπεζα να λειτουργήσει ως τραπεζίτης της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση ανέλαβε την υποχρέωση να συγκεντρώσει στην Τράπεζα της Ελλάδος όλες τις εισπράξεις και τις πληρωμές του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. (Χρ. Χατζηϊωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα, Τόμος Β', Μέρος 1ο: Ο Μεσοπόλεμος, 1922-1940, Αθήνα 2002, σσ. 262-3*).

B2.Αξιοποιώντας τις πληροφορίες από τα παρακάτω κείμενα και τις ιστορικές σας γνώσεις σχετικά με το Σύνταγμα του 1844: α. να αναφερθείτε στις βασιλικές εξουσίες και στη σημασία του δικαιώματος της καθολικής ψηφοφορίας Μονάδες 13. β. να αποτιμήσετε τη σημασία της θέσπισης του Συντάγματος του 1844 στην εξέλιξη του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα. Μονάδες 12 *Ημερ. 2007*

Κείμενο Α: Σύνταγμα μοναρχικό, τον συντηρητισμό του οποίου δεν αναιρούσαν οι αρκετές φιλελεύθερες διατάξεις που κατάφεραν να επιβάλουν τα προοδευτικότερα στοιχεία της Εθνοσυνέλευσης, [...] το Σύνταγμα του 1844 συμπληρωνόταν με έναν

επαναστατικό για την εποχή του εκλογικό νόμο. Πρόκειται για τον εκλογικό νόμο της 18ης Μαρτίου 1844 που ψήφισε η Εθνοσυνέλευση [...] και που αναγνώριζε το δικαίωμα του εκλέγειν «εις όλους τους εντός του βασιλείου γεννηθέντας Έλληνας» που είχαν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους και είχαν «αδιοκτησίαν τινά εντός της επαρχίας», είτε κινητή, όπως διευκρινίστηκε στη σχετική συζήτηση, είτε ακίνητη «προσοδοφόρον και φοροτελή1», ή που εξασκούσαν «οιονδήποτε επάγγελμα ή ανεξάρτητον επιτήδευμα» [...]. Καθιερώνοντας έτσι ουσιαστικά την καθολική και – με μία σειρά άλλων διατάξεων– την άμεση ψηφοφορία για την ανάδειξη της Βουλής, η Εθνοσυνέλευση [...] πρωτοπορούσε, σε σχέση με τα ισχύοντα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες της εποχής. [**1 ιδιοκτησία φοροτελής**: η ιδιοκτησία που υπόκειται σε φορολογία] (Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, *Εισαγωγή στην Ελληνική Συνταγματική Ιστορία, Αθήνα-Κομοτηνή 1981, σσ. 65-66*)

Κείμενο Β: Στη βαθμιαία ενίσχυση του ρόλου του κοινοβουλίου και στο συνακόλουθο περιορισμό των υπερτροφικών εξουσιών του μονάρχη συνετέλεσε και η καθιέρωση με νόμο της σχεδόν καθολικής και άμεσης ψηφοφορίας (όλοι σχεδόν οι Έλληνες πάνω από 25 χρονών είχαν δικαίωμα ψήφου). [...] Η καθολική ψηφοφορία προώθησε σταδιακά την πολιτική χειραφέτηση των λαϊκών στρωμάτων και, όπως όλοι οι κοινοβουλευτικοί θεσμοί, συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας δημοκρατικής ιδεολογίας. (Γιώργος Αναστασιάδης, *Κοινοβούλιο και Μοναρχία στην Ελλάδα, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 20-21*)